

МІНІСТЕРСТВО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ

вул. Ділова, 24, м. Київ, 03150, тел. (044) 207-17-30

E-mail: hello@thedigital.gov.ua, сайт: www.thedigital.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43220851

№ _____

Державна регуляторна служба України

Міністерством цифрової трансформації України з метою забезпечення доступності електронних довірчих послуг розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України “Про реалізацію експериментального проекту щодо забезпечення можливості використання удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів” (далі – проект постанови).

Відповідно до статті 9 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об’єднань проект постанови розміщено на офіційних веб-сайтах Міністерства цифрової трансформації України та центрального засвідчувального органу.

Враховуючи характер терміновості, пріоритетність та строк внесення на розгляд Кабінету Міністрів, відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950, просимо розглянути та погодити проект постанови протягом п’яти робочих днів.

- Додатки:
1. Проект постанови на 7 арк. в 1 прим.
  2. Пояснювальна записка на 6 арк. в 1 прим.
  3. Порівняльна таблиця на 2 арк. в 1 прим.
  4. Аналіз регуляторного впливу на 15 арк. в 1 прим.
  5. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк. в 1 прим.

В.о. Міністра

Олексій ВІСКУБ

Сергій Ісаєнко 256 65 64

ДОКУМЕНТ СЕД МІНЦИФРА АСКОД

Підписувач Вискуб Олексій Анатолійович

Сертифікат 12A1C72050EC685404000000DA6D05009B940D00

Дійсний з 13.11.2019 12:38:06 по 13.11.2020 12:38:06

1/04-2-432 від 06.02.2020

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від

2020 р. №

Київ

**Про реалізацію експериментального проекту щодо забезпечення
можливості використання удосконалених електронних підписів та
печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих
ключів**

З метою забезпечення доступності електронних довірчих послуг Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Погодитися з пропозицією Міністерства цифрової трансформації та Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації стосовно реалізації експериментального проекту щодо забезпечення можливості використання удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів (далі – експериментальний проект).

2. Затвердити вимоги до удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, і надання електронних довірчих послуг, пов'язаних з їх створенням, перевіркою, підтвердженням та зберіганням, що додаються.

3. Установити, що:

1) удосконалені електронні підписи чи печатки, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, що відповідають затвердженню пунктом 2 цієї постанови вимогам, можуть використовуватися користувачами електронних довірчих послуг для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних

ДОКУМЕНТ СЕД МІНЦИФРА АСКОД

Підписувач Вискуб Олексій Анатолійович
Сертифікат 12A1C72050EC685404000000DA6D05009B940D00
Дійсний з 13.11.2019 12:38:06 по 13.11.2020 12:38:06

1/04-2-432 від 06.02.2020

осіб і представників юридичних осіб у випадках, якщо законодавством передбачено використання виключно кваліфікованих електронних підписів чи печаток (кваліфікованих електронних довірчих послуг) або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри, крім:

використання кваліфікованих електронних підписів чи печаток органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності, державними реєстраторами, нотаріусами та іншими суб'єктами, уповноваженими державою на здійснення функцій державного реєстратора, а також кваліфікованими надавачами електронних довірчих послуг і центральним засвідчувальним органом;

застосування виключно засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки, які мають вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на них даних від несанкціонованого доступу, від безпосереднього ознайомлення із значенням параметрів особистих ключів та їх копіювання (захищених носіїв особистих ключів);

використання кваліфікованих електронних підписів чи печаток на об'єктах критичної інформаційної інфраструктури для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб у разі, якщо використання електронних довірчих послуг для цих цілей пов'язане з високим ризиком інформаційної безпеки, що визначається власниками відповідних інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем;

вчинення в електронній формі правочинів, що підлягають нотаріальному посвідченню та/або державній реєстрації у випадках, установлених законом;

2) електронні довірчі послуги, пов'язані із створенням, перевіркою, підтвердженням та зберіганням удосконалених електронних підписів чи печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, надаються виключно кваліфікованими надавачами електронних довірчих послуг з урахуванням вимог, затверджених пунктом 2 цієї постанови;

3) результати надання електронних довірчих послуг, пов'язаних із створенням, перевіркою, підтвердженням та зберіганням удосконалених електронних підписів чи печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, визнаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, а також іншими особами, які надають електронні публічні (в тому числі адміністративні) послуги, та користувачами електронних довірчих послуг;

4) власники інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем, через які електронні публічні (в тому числі адміністративні) послуги надаються з використанням користувачами електронних довірчих послуг

удосконалених електронних підписів чи печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, повинні також забезпечити технічну можливість використання кваліфікованих електронних підписів чи печаток для отримання таких електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг через відповідні інформаційні та інформаційно-телекомунікаційні системи;

5) експериментальний проект реалізується до дня набрання чинності змінами до Закону України “Про електронні довірчі послуги” щодо врегулювання використання удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, але не пізніше ніж до 31 грудня 2021 р.;

6) дія цієї постанови не поширюється на надання електронних довірчих послуг у банківській системі України та під час здійснення переказу коштів.

4. Внести зміну до пункту 4 Порядку зберігання документованої інформації та її передавання центральному засвідчувальному органу в разі припинення діяльності кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 821 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 82, ст. 2719), доповнивши абзац сьомий словами “(крім особистих ключів удосконалених електронних підписів чи печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів)”.

5. Міністерствам, іншим центральним та місцевим органам виконавчої влади протягом двох місяців з дня набрання чинності цією постановою забезпечити технічну можливість використання відповідно до вимог цієї постанови удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб в інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, володільцями інформації в яких є відповідні міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, підприємства, установи та організації, що належать до сфери їх управління.

Рекомендувати іншим державним органам, органам місцевого самоврядування, а також іншим особам, які надають електронні публічні (в тому числі адміністративні) послуги, забезпечити технічну можливість використання відповідно до вимог цієї постанови удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб в інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, володільцями інформації в яких є відповідні державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, що належать до сфери

їх управління, а також інші особи, які надають електронні публічні (в тому числі адміністративні) послуги.

6. Міністерству цифрової трансформації та Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації:

визначити особливості застосування власних нормативно-правових актів у сферах електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації протягом строку реалізації експериментального проекту;

подати не пізніше ніж через три місяці після завершення реалізації експериментального проекту Кабінетові Міністрів України звіт про його результати та пропозиції щодо внесення змін до законодавства за результатами реалізації експериментального проекту.

7. Міністерству цифрової трансформації:

оприлюднити інформацію про реалізацію експериментального проекту на своєму офіційному веб-сайті, офіційному веб-сайті центрального засвідчувального органу та Єдиному державному веб-порталі електронних послуг;

забезпечити інформування населення про забезпечення можливості використання удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів;

надавати роз'яснення щодо реалізації експериментального проекту.

Прем'єр-міністр України

О. ГОНЧАРУК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
“Про реалізацію експериментального проекту щодо забезпечення
можливості використання удосконалених електронних підписів та
печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів”

1. Резюме

Метою прийняття акта є забезпечення доступності електронних довірчих послуг.

2. Проблема, яка потребує розв’язання

Переважає більшість електронних підписів та печаток, які станом на сьогодні використовуються в Україні, належать до виду удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів. Типологічно до цього виду електронних підписів належать і електронні цифрові підписи, які підтверджуються з використанням посиленних сертифікатів відкритих ключів, що були видані раніше відповідно до вимог Закону України “Про електронний цифровий підпис” (втратив чинність з 7 листопада 2018 р. у зв’язку з набранням чинності Законом України “Про електронні довірчі послуги”).

Основна відмінність удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, від кваліфікованих електронних підписів та печаток полягає в тому, що останні створюються з використанням засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки.

Положеннями Закону України “Про електронні довірчі послуги” передбачені як можливість використання фізичними, юридичними особами та представниками юридичних осіб удосконалених електронних підписів та печаток, так і надання електронних довірчих послуг з їх створення, перевірки, підтвердження та зберігання. Разом з тим, сфера застосування цього виду електронних підписів та печаток є суттєво обмеженою.

Зокрема, відповідно до абзацу першого частини другої статті 17 Закону України “Про електронні довірчі послуги” отримання фізичними та юридичними особами електронних послуг у сфері електронного урядування повинно здійснюватися з використанням кваліфікованих електронних довірчих послуг. Крім того, у переважній більшості випадків актами законодавства для цілей електронної взаємодії між фізичними, юридичними особами та органами державної влади і органами місцевого самоврядування, а також електронної ідентифікації та автентифікації в інформаційно-телекомунікаційних системах надання публічних (у тому числі адміністративних) послуг, встановлена обов’язковість використання кваліфікованих електронних підписів та печаток або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри (наразі до них належать лише засоби кваліфікованого електронного підпису чи печатки).

ДОКУМЕНТ СЕД МІНЦИФРА АСКОД

Підписувач Вискуб Олексій Анатолійович

Сертифікат 12A1C72050EC685404000000DA6D05009B940D00

Дійсний з 13.11.2019 12:38:06 по 13.11.2020 12:38:06

1/04-2-432 від 06.02.2020

Необхідно зазначити, що відповідно до пункту 5 розділу VII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про електронні довірчі послуги” користувачі електронних довірчих послуг мають право використовувати електронні цифрові підписи, які підтверджуються з використанням посилених сертифікатів відкритих ключів та були видані відповідно до вимог Закону України “Про електронний цифровий підпис”, як кваліфіковані електронні підписи до закінчення строку дії посиленого сертифіката відкритого ключа, але не пізніше двох років з дня набрання чинності Законом України “Про електронні довірчі послуги” (тобто до 7 листопада 2020 р.). Таким чином, ураховуючи, що строк чинності посилених сертифікатів відкритих ключів не перевищує двох років, особи, які застосовують зазначені електронні цифрові підписи, протягом найближчого часу втратять можливість використовувати електронні підписи, прирівняні до кваліфікованих електронних підписів.

Як наслідок, фізичні та юридичні особи, які користуються електронними послугами, для подальшого доступу до них вимушені придбавати засоби кваліфікованого електронного підпису чи печатки (USB-токени чи смарт-картки).

Порівняно висока вартість засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки, які пропонуються на ринку (зокрема, наразі вартість найдешевшого USB-токена становить близько 650 грн), обмежуватиме доступність як електронних довірчих послуг, так і електронних послуг, які можна отримати з використанням електронних довірчих послуг.

Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми є забезпечення можливості використання фізичними та юридичними особами удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів.

3. Суть проекту акта

Згідно з проектом акта для забезпечення досягнення цілі 14.1 “Українцям доступні всі публічні послуги онлайн”, визначеної Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, схваленою Постановою Верховної Ради України від 4 жовтня 2019 р. № 188-IX, передбачається реалізувати експериментальний проект, суть якого полягає в забезпеченні для користувачів електронних довірчих послуг можливості використовувати удосконалені електронні підписи та печатки, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб у випадках, коли законодавством передбачено використання виключно кваліфікованих електронних підписів чи печаток (кваліфікованих електронних довірчих послуг) або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри.

Таким чином, фізичні, юридичні особи та представники юридичних осіб матимуть можливість використовувати удосконалені електронні підписи та печатки, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, нарівні з кваліфікованими електронними підписами та печатками.

Разом з тим, у проекті акта передбачені певні винятки з цього правила, коли мають застосовуватися виключно кваліфіковані електронні підписи чи печатки (зокрема, їх використання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності, державними реєстраторами, нотаріусами та іншими суб'єктами, уповноваженими державою на здійснення функцій державного реєстратора, а також вчинення в електронній формі правочинів, що підлягають нотаріальному посвідченню та/або державній реєстрації у випадках, установлених законом).

Для досягнення мети реалізації експериментального проекту необхідно визначити у проекті акта умови для застосування удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, зокрема:

- установити технічні вимоги до удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, шляхом посилання на визначені національні стандарти, відповідність яким надає презумпцію відповідності вимогам до удосконалених електронних підписів чи печаток, встановленим Законом України “Про електронні довірчі послуги”;

- визначити особливості надання електронних довірчих послуг, пов'язаних із створенням, перевіркою, підтвердженням та зберіганням удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів. При цьому ключовою особливістю є те, що кваліфікований сертифікат відкритого ключа, сформований для удосконаленого електронного підпису чи печатки, не містить відомостей про те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису чи печатки;

- забезпечити визнання результатів надання електронних довірчих послуг, пов'язаних із створенням, перевіркою, підтвердженням та зберіганням удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів;

- передбачити, що надання електронних публічних послуг з використанням удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, не повинно призводити до позбавлення можливості отримати такі послуги з використанням кваліфікованих електронних підписів та печаток.

Вказані вище заходи спрямовані на забезпечення можливості використання користувачами електронних довірчих послуг удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів.

Крім того, у проекті акта визначено завдання міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо реалізації експериментального проекту.

Експериментальний проект передбачається реалізувати до дня набрання чинності змінами до Закону України “Про електронні довірчі послуги” щодо врегулювання використання удосконалених електронних підписів та печаток, які

базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, але не пізніше ніж до 31 грудня 2021 р.

Необхідно окремо зазначити, що дія експериментального проекту не може поширюватися на надання електронних довірчих послуг у банківській системі України та під час здійснення переказу коштів, оскільки згідно з абзацом третім частини третьої статті 9 Закону України “Про електронні довірчі послуги” та абзацом третім пункту 261 статті 7 Закону України “Про Національний банк України” встановлення порядку надання та використання електронних довірчих послуг у банківській системі України та при здійсненні переказу коштів належить до компетенції Національного банку України.

4. Вплив на бюджет

Реалізація проекту акта не матиме впливу на надходження та витрати державного та/або місцевого бюджетів та не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

5. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудої сфери, прав осіб з інвалідністю.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

З метою проведення громадського обговорення проект акта буде розміщено на офіційних веб-сайтах Міністерства цифрової трансформації України та центрального засвідчувального органу.

6. Прогноз впливу

Реалізація проекту акта матиме вплив на ключові інтереси фізичних та юридичних осіб – користувачів електронних довірчих послуг, а також на ключові інтереси юридичних осіб – виробників засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки (захищених носіїв особистих ключів). Прогноз впливу реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін додається.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» до проекту акта підготовлено аналіз регуляторного впливу.

Реалізація проекту акта не матиме впливу на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров’я, покращення чи погіршення стану здоров’я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Проект акта відповідає засадам реалізації органами виконавчої влади принципів державної політики цифрового розвитку, зокрема не перешкоджає

створенню сучасних електронних форм взаємодії та доступності для громадян і суб'єктів господарювання переваг і можливостей цифрових технологій.

7. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством фінансів України, Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державною регуляторною службою України, а також проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

8. Ризики та обмеження

У проекті акта відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Громадська антикорупційна та громадська антидискримінаційна експертизи не проводилися.

9. Підстава розроблення проекту акта

Проект акта розроблено за власною ініціативою Міністерства цифрової трансформації України відповідно до статті 7 Закону України “Про електронні довірчі послуги” та пункту 2 розділу II “Прикінцеві положення” Закону України від 22 березня 2018 р. № 2362-VIII “Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища”.

**В.о. Міністра цифрової
трансформації України**

Олексій ВИСКУБ

_____ 2020 р.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
“Про реалізацію експериментального проекту щодо забезпечення можливості використання удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів”

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проекту акта	Пояснення змін
Порядок зберігання документованої інформації та її передавання центральному засвідчувальному органу в разі припинення діяльності кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 821		
4. Реєстри сформованих кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів повинні містити такі дані: позначку, що сертифікат відкритого ключа виданий як кваліфікований сертифікат відкритого ключа; ідентифікаційні дані, що однозначно визначають кваліфікованого надавача, який видав кваліфікований сертифікат відкритого ключа; ідентифікаційні дані, які однозначно визначають користувача електронних довірчих послуг; відомості про початок та	4. Реєстри сформованих кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів повинні містити такі дані: позначку, що сертифікат відкритого ключа виданий як кваліфікований сертифікат відкритого ключа; ідентифікаційні дані, що однозначно визначають кваліфікованого надавача, який видав кваліфікований сертифікат відкритого ключа; ідентифікаційні дані, які однозначно визначають користувача електронних довірчих послуг; відомості про початок та	Необхідність узгодження з абзацом другим пункту 3 вимог до удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, і надання електронних довірчих послуг, пов'язаних з їх створенням, перевіркою, підтвердженням та зберіганням, які пропонується затвердити пунктом 2 проекту постанови, згідно з яким кваліфікований сертифікат відкритого ключа, сформований для удосконаленого електронного підпису чи печатки, не містить відомостей про

ДОКУМЕНТ СЕД МІНЦИФРА АСКОД

Підписувач Вискуб Олексій Анатолійович
Сертифікат 12A1C72050EC685404000000DA6D05009B940D00
Дійсний з 13.11.2019 12:38:06 по 13.11.2020 12:38:06

1/04-2-432 від 06.02.2020

закінчення строку дії кваліфікованого сертифіката відкритого ключа; серійний номер кваліфікованого сертифіката відкритого ключа, унікальний для суб'єкта, який видав сертифікат; відомості про те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису чи печатки; дату і час початку та закінчення строку чинності кваліфікованого сертифіката відкритого ключа; дату, час та причину скасування, блокування і поновлення кваліфікованого сертифіката відкритого ключа.	закінчення строку дії кваліфікованого сертифіката відкритого ключа; серійний номер кваліфікованого сертифіката відкритого ключа, унікальний для суб'єкта, який видав сертифікат; відомості про те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису чи печатки (крім особистих ключів удосконалених електронних підписів чи печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів); дату і час початку та закінчення строку чинності кваліфікованого сертифіката відкритого ключа; дату, час та причину скасування, блокування і поновлення кваліфікованого сертифіката відкритого ключа.	те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису чи печатки.

**В.о. Міністра цифрової
трансформації України**

Олексій ВІСКУБ

_____ 2020 р.

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту постанови Кабінету Міністрів України “Про реалізацію
експериментального проекту щодо забезпечення можливості використання
удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на
кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів”

I. Визначення проблеми

Переважає більшість електронних підписів та печаток, які станом на сьогодні використовуються в Україні, належать до виду удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів. Типологічно до цього виду електронних підписів належать і електронні цифрові підписи, які підтверджуються з використанням посиленних сертифікатів відкритих ключів, що були видані раніше відповідно до вимог Закону України “Про електронний цифровий підпис” (втратив чинність з 7 листопада 2018 р. у зв’язку з набранням чинності Законом України “Про електронні довірчі послуги”).

Основна відмінність удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, від кваліфікованих електронних підписів та печаток полягає в тому, що останні створюються з використанням засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки.

Положеннями Закону України “Про електронні довірчі послуги” передбачені як можливість використання фізичними, юридичними особами та представниками юридичних осіб удосконалених електронних підписів та печаток, так і надання електронних довірчих послуг з їх створення, перевірки, підтвердження та зберігання. Разом з тим, сфера застосування цього виду електронних підписів та печаток є суттєво обмеженою.

Зокрема, відповідно до абзацу першого частини другої статті 17 Закону України “Про електронні довірчі послуги” отримання фізичними та юридичними особами електронних послуг у сфері електронного урядування повинно здійснюватися з використанням кваліфікованих електронних довірчих послуг. Крім того, у переважній більшості випадків актами законодавства для цілей електронної взаємодії між фізичними, юридичними особами та органами державної влади і органами місцевого самоврядування, а також електронної ідентифікації та автентифікації в інформаційно-телекомунікаційних системах надання публічних (у тому числі адміністративних) послуг, встановлена обов’язковість використання кваліфікованих електронних підписів та печаток або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри (наразі до них належать лише засоби кваліфікованого електронного підпису чи печатки).

ДОКУМЕНТ СЕД МІНЦИФРА АСКОД

Підписувач Вискуб Олексій Анатолійович

Сертифікат 12A1C72050EC685404000000DA6D05009B940D00

Дійсний з 13.11.2019 12:38:06 по 13.11.2020 12:38:06

1/04-2-432 від 06.02.2020

Так, абзацом п'ятим частини другої статті 18 Закону України “Про електронні довірчі послуги” встановлено, що кваліфікований електронний підпис чи печатка вважається таким, що пройшов перевірку та отримав підтвердження, якщо, зокрема під час перевірки за допомогою кваліфікованого сертифіката електронного підпису чи печатки отримано підтвердження того, що особистий ключ, який належить підписувачу чи створювачу електронної печатки, зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису чи печатки.

Водночас згідно з пунктом 12 частини другої статті 23 Закону України “Про електронні довірчі послуги” кваліфіковані сертифікати відкритих ключів обов'язково повинні містити, в тому числі, відомості про те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису чи печатки (для кваліфікованого сертифіката електронного підпису чи печатки).

Необхідно зазначити, що відповідно до пункту 5 розділу VII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про електронні довірчі послуги” користувачі електронних довірчих послуг мають право використовувати електронні цифрові підписи, які підтверджуються з використанням посилених сертифікатів відкритих ключів та були видані відповідно до вимог Закону України “Про електронний цифровий підпис”, як кваліфіковані електронні підписи до закінчення строку дії посиленого сертифіката відкритого ключа, але не пізніше двох років з дня набрання чинності Законом України “Про електронні довірчі послуги” (тобто до 7 листопада 2020 р.). Таким чином, ураховуючи, що строк чинності посилених сертифікатів відкритих ключів не перевищує двох років, особи, які застосовують зазначені електронні цифрові підписи, найближчим часом втратять можливість використовувати електронні підписи, прирівняні до кваліфікованих електронних підписів.

Як наслідок, фізичні та юридичні особи, які користуються електронними послугами, для подальшого доступу до них вимушені придбавати засоби кваліфікованого електронного підпису чи печатки (USB-токени чи смарт-картки).

Порівняно висока вартість засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки, які пропонуються на ринку (зокрема, наразі вартість найдешевшого USB-токена становить близько 650¹ грн), обмежуватиме доступність як електронних довірчих послуг, так і електронних послуг, які можна отримати з використанням електронних довірчих послуг.

Визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки це не буде відповідати вимогам законодавства.

Визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів.

---

¹ Дані про вартість найдешевшого засобу кваліфікованого електронного підпису (захищеного носія особистого ключа) взяті з інформації, розміщеної на веб-сайтах

кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг, які здійснюють роздрібний продаж таких засобів:

“АЦСК органів юстиції України” за посиланням: https://ca.informjust.ua/government_agencies;

товариства з обмеженою відповідальністю “Ключові системи” за посиланням: <http://ksystems.com.ua/vartist-zakhishheni-nosii-informacii/>;

товариства з обмеженою відповідальністю “Центр сертифікації ключів “Україна” за посиланням: <https://www.uakey.com.ua/score/token>;

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб’єкти господарювання,	+	
у тому числі суб’єкти малого підприємництва	+	

II. Цілі державного регулювання

Проект постанови Кабінету Міністрів України “Про реалізацію експериментального проекту щодо забезпечення можливості використання удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів” (далі – регуляторний акт) розроблено з метою забезпечення доступності електронних довірчих послуг.

Так, зокрема для забезпечення досягнення цілі 14.1 “Українцям доступні всі публічні послуги онлайн”, визначеної Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, схваленою Постановою Верховної Ради України від 4 жовтня 2019 р. № 188-IX, передбачається реалізувати до 31 грудня 2021 р. експериментальний проект, суть якого полягає в забезпеченні для користувачів електронних довірчих послуг можливості використовувати удосконалені електронні підписи та печатки, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб у випадках, коли законодавством передбачено використання виключно кваліфікованих електронних підписів чи печаток (кваліфікованих електронних довірчих послуг) або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Під час розробки регуляторного акта було розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей державного регулювання:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Прийняття регуляторного акта	Прийняття регуляторного акта передбачає реалізувати до 31 грудня 2021 р. експериментальний проект, суть якого полягає в забезпеченні для користувачів електронних довірчих послуг можливості використовувати удосконалені електронні підписи та печатки, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб у випадках, якщо законодавством передбачено використання виключно кваліфікованих електронних підписів чи печаток (кваліфікованих електронних довірчих послуг) або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри. Таким чином, фізичні, юридичні особи та представники юридичних осіб матимуть можливість використовувати удосконалені електронні підписи та печатки, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, нарівні з кваліфікованими електронними підписами та печатками. Разом з тим, у проекті акта передбачені певні винятки з цього правила, коли мають застосовуватися виключно кваліфіковані електронні підписи чи печатки (зокрема, їх використання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності, державними реєстраторами, нотаріусами та іншими суб'єктами, уповноваженими державою на здійснення функцій державного реєстратора, а також вчинення в електронній формі правочинів, що підлягають нотаріальному посвідченню та/або державній реєстрації у випадках, установлених законом). Для досягнення мети реалізації експериментального проекту необхідно визначити у проекті акта умови для застосування удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, зокрема: - установити технічні вимоги до удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, шляхом посилання на визначені національні стандарти, відповідність яким надає презумпцію відповідності вимогам до удосконалених електронних підписів чи печаток, встановленим Законом України “Про електронні довірчі послуги”; - визначити особливості надання електронних довірчих послуг, пов'язаних із створенням, перевіркою, підтвердженням та зберіганням удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на

	кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів. При цьому ключовою особливістю є те, що кваліфікований сертифікат відкритого ключа, сформований для удосконаленого електронного підпису чи печатки, не містить відомостей про те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису чи печатки; - забезпечити визнання результатів надання електронних довірчих послуг, пов'язаних із створенням, перевіркою, підтвердженням та зберіганням удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів; - передбачити, що надання електронних публічних послуг з використанням удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, не повинно призводити до позбавлення можливості отримати такі послуги з використанням кваліфікованих електронних підписів та печаток. Вказані вище заходи спрямовані на забезпечення можливості використання користувачами електронних довірчих послуг удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів. Крім того, у проекті акта визначено завдання міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо реалізації експериментального проекту. Необхідно окремо зазначити, що дія експериментального проекту не може поширюватися на надання електронних довірчих послуг у банківській системі України та під час здійснення переказу коштів, оскільки згідно з абзацом третім частини третьої статті 9 Закону України “Про електронні довірчі послуги” та абзацом третім пункту 261 статті 7 Закону України “Про Національний банк України” встановлення порядку надання та використання електронних довірчих послуг у банківській системі України та при здійсненні переказу коштів належить до компетенції Національного банку України.
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	Відсутність регулювання передбачає залишення існуючого стану справ, зокрема: 1) неможливість використання удосконалених електронних підписів чи печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб у випадках, якщо законодавством передбачено використання виключно кваліфікованих електронних підписів чи печаток (кваліфікованих електронних довірчих послуг) або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри; 2) необхідність після закінчення строку дії посиленних сертифікатів відкритих ключів, сформованих відповідно до Закону України “Про електронний цифровий підпис” придбавати засоби кваліфікованого електронного підпису чи печатки, які мають вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на них даних від несанкціонованого доступу, від безпосереднього ознайомлення із значенням параметрів особистих ключів та їх копіювання (смарт-картки чи USB-токени – від 650 грн) замість звичайного файлового носія (USB-flash), який наявний у всіх користувачів електронних

	послуг.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття регуляторного акта	Пришвидшення темпу переходу на електронну форму отримання електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг з використанням електронних довірчих послуг, внаслідок збільшення кількості потенційних отримувачів таких послуг	Відсутні
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	Відсутні	Сповільнення темпу переходу на електронну форму отримання електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг з використанням електронних довірчих послуг, внаслідок зменшення кількості потенційних отримувачів таких послуг

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття регуляторного акта	Зменшення витрат користувачів електронних довірчих послуг, пов'язаних з отриманням таких послуг. Доступність електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг та інших можливостей для електронної взаємодії користувачів електронних довірчих послуг між собою та з державою	Відсутні
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	Відсутні	Необхідність придбання користувачами електронних довірчих послуг засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки для забезпечення доступу до електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг та інших можливостей для

		електронної взаємодії

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регуляторного акта, одиниць	446	16 476	57 934	1 822 671	1 897 527 ²
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,02	0,87	3,05	96,06	X

² Дані про кількість суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва взяті із статистичної інформації про кількість суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва за видами економічної діяльності (2010-2018), розміщеної на офіційному веб-сайті Державної служби статистики України за посиланням: http://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/size.htm.

Для визначення кількості суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регуляторного акта, використовувались дані за 2018 рік.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття регуляторного акта	Зменшення витрат користувачів електронних довірчих послуг, пов'язаних з отриманням таких послуг. Доступність електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг та інших можливостей для електронної взаємодії користувачів електронних довірчих послуг між собою та з державою. Збільшення кількості користувачів електронних довірчих послуг	Відсутні
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	Відсутні	Необхідність придбання користувачами електронних довірчих послуг засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки для забезпечення доступу до електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг та інших можливостей для електронної взаємодії. Зменшення кількості користувачів

		електронних довірчих послуг

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік
1.	Витрати на придбання засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки, гривень	- 650
2.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	16 922
3.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання), гривень	- 10 999 300

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Прийняття регуляторного акта	- 1 233 392 550 грн
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	1 233 392 550 грн

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

За результатами аналізу альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Бал результативності визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей державного регулювання.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала

Альтернатива 1 Прийняття регуляторного акта	4	Прийняття регуляторного акта сприятиме: 1) забезпеченню можливості використання удосконалених електронних підписів чи печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб у випадках, якщо законодавством передбачено використання виключно кваліфікованих електронних підписів чи печаток (кваліфікованих електронних довірчих послуг) або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри; 2) зменшенню потенційних витрат користувачів електронних довірчих послуг, пов'язаних з отриманням таких послуг; 3) забезпечення доступності електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг та інших можливостей для електронної взаємодії користувачів електронних довірчих послуг між собою та з державою; 4) збільшення кількості користувачів електронних довірчих послуг та користувачів електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	1	Відсутність регулювання передбачає залишення існуючого стану справ, зокрема: 1) неможливість використання удосконалених електронних підписів чи печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб у випадках, якщо законодавством передбачено використання виключно кваліфікованих електронних підписів чи печаток (кваліфікованих електронних довірчих послуг) або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри; 2) необхідність після закінчення строку дії посиленних сертифікатів відкритих ключів, сформованих відповідно до Закону України “Про електронний цифровий підпис” придбавати засоби кваліфікованого електронного підпису чи печатки, які мають вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на них даних від несанкціонованого доступу, від безпосереднього ознайомлення із значенням параметрів особистих ключів та їх копіювання (смарт-картки чи USB-токени – від 650 грн)

		замість звичайного файлового носія (USB-flash), який наявний у всіх користувачів електронних послуг; 3) зменшення кількості користувачів електронних довірчих послуг та користувачів електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Прийняття регуляторного акта	- 650 грн для кожного користувача електронних довірчих послуг	Витрати відсутні	Прийняття регуляторного акта сприятиме: 1) забезпеченню можливості використання удосконалених електронних підписів чи печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб у випадках, якщо законодавством передбачено використання виключно кваліфікованих електронних підписів чи печаток (кваліфікованих електронних довірчих послуг) або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри; 2) зменшенню потенційних витрат користувачів електронних довірчих послуг, пов'язаних з отриманням таких послуг; 3) забезпечення доступності електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг та інших можливостей для електронної взаємодії користувачів електронних довірчих послуг між собою та з державою; 4) збільшення кількості користувачів електронних довірчих послуг та користувачів електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг
Альтернатива 2 Відсутність регулювання	Вигоди відсутні	650 грн для кожного користувача електронних довірчих послуг	Відсутність регулювання передбачає залишення існуючого стану справ, зокрема: 1) неможливість використання удосконалених електронних підписів чи печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб у випадках, якщо законодавством передбачено використання

			виключно кваліфікованих електронних підписів чи печаток (кваліфікованих електронних довірчих послуг) або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри; 2) необхідність після закінчення строку дії посиленних сертифікатів відкритих ключів, сформованих відповідно до Закону України “Про електронний цифровий підпис” придбавати засоби кваліфікованого електронного підпису чи печатки, які мають вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на них даних від несанкціонованого доступу, від безпосереднього ознайомлення із значенням параметрів особистих ключів та їх копіювання (смарт-картки чи USB-токени – від 650 грн) замість звичайного файлового носія (USB-flash), який наявний у всіх користувачів електронних послуг; 3) зменшення кількості користувачів електронних довірчих послуг та користувачів електронних публічних (у тому числі адміністративних) послуг

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв’язання визначеної проблеми

Основним механізмами, які забезпечують розв’язання визначеної проблеми, є:

- встановлення технічних вимог до удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, шляхом посилення на визначені національні стандарти, відповідність яким надає презумпцію відповідності вимогам до удосконалених електронних підписів чи печаток, встановленим Законом України “Про електронні довірчі послуги”;

- визначення особливостей надання електронних довірчих послуг, пов’язаних із створенням, перевіркою, підтвердженням та зберіганням удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів. При цьому ключовою особливістю є те, що кваліфікований сертифікат відкритого ключа, сформований для удосконаленого електронного підпису чи печатки, не містить відомостей про те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису чи печатки;

- забезпечення визнання результатів надання електронних довірчих послуг, пов'язаних із створенням, перевіркою, підтвердженням та зберіганням удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів;

- встановлення, що надання електронних публічних послуг з використанням удосконалених електронних підписів та печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів, не повинно призводити до позбавлення можливості отримати такі послуги з використанням кваліфікованих електронних підписів та печаток.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

ТЕСТ
малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з 22 січня 2020 року по 29 січня 2020 року.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1.	Запити до виробників та розробників засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки, зокрема захищених носіїв особистих ключів	9	Реалізацію регуляторного акта підтримано, але висловлено ризику, пов'язані із зниженням рівня надійності електронної ідентифікації, захищеного доступу до інформаційних ресурсів, що містять конфіденційні дані

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 1 880 605, у тому числі малого підприємництва 57 934 та мікропідприємництва 1 822 671;

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 99,11 %.

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)
Оцінка “прямих” витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання		
1.	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів), гривень	650
2.	Разом, гривень	650
3.	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	1 880 605
4.	Сумарно, гривень	1 222 393 250

Регулювання, запропоноване регуляторним актом, не передбачає вчинення адміністративних процедур суб'єктами малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування.

З огляду на зазначене оцінка вартості адміністративних процедур не здійснювалася.

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)
1	Оцінка “прямих” витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	1 222 393 250 грн
2	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	1 222 393 250 грн

3	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	1 222 393 250 грн

5. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання

Регулювання, запропоноване регуляторним актом, за своїм змістом є коригуючим (пом'якшувальним) заходом для суб'єктів господарювання, в тому числі малого підприємництва.

З огляду на зазначене компенсаторні механізми, спрямовані на вирівнювання питомої вартості адміністративного навантаження між суб'єктами великого, середнього та малого підприємництва, відсутні.

Враховуючи викладене, повторна оцінка витрат суб'єктів малого підприємництва для скорегованих процедур не проводилася.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Регуляторний акт є експериментальним проектом, дія якого завершується 31 грудня 2021 р.

Зміна строку дії регуляторного акта не планується.

Регуляторний акт набирає чинності з дня його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показники результативності дії регуляторного акта:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, внаслідок прибутку, одержаного суб'єктами господарювання (оцінюватиметься через рік з дня набрання чинності регуляторним актом);

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта (1 897 527 одиниць);

розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;

вартість засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки, зокрема захищених носіїв особистих ключів (650 грн);

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта (високий, оскільки регуляторний акт розміщено на офіційних веб-сайтах Міністерства цифрової трансформації України та центрального засвідчувального органу (1 897 527 суб'єктів господарювання);

кількість кваліфікованих сертифікатів електронних підписів, сформованих для удосконалених електронних підписів (оцінюватиметься через рік з дня набрання чинності регуляторним актом);

кількість кваліфікованих сертифікатів електронних печаток, сформованих для удосконалених електронних печаток (оцінюватиметься через рік з дня набрання чинності регуляторним актом).

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через рік після набрання ним чинності, оскільки планується використовувати статистичний метод відстеження та статистичні дані.

Повторне відстеження планується здійснити через рік після проведення базового відстеження на основі порівняння показників базового та повторного відстеження.

Джерело даних: статистичні дані, отримані від центрального засвідчувального органу, контролюючого органу та кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг.

Виконавець заходів з відстеження результативності регуляторного акта – Міністерство цифрової трансформації України.

**В.о. Міністра цифрової
трансформації України**

Олексій ВІСКУБ

_____ 2020 року